

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Cdo/263/2022
Identifikačné číslo spisu: 0020201541
Dátum vydania rozhodnutia: 24.01.2024
Meno a priezvisko: JUDr. Martina Valentová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2024:0020201541.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ Y. V., M. XX, 2/ Y. V., M. XX a 3/ Y. V., M. XX, zastúpení advokátom JUDr. Marekom Radačovským, Žriedlová 3, Košice, proti žalovaným 1/ EOS KSI Slovensko, s.r.o., Bratislava, Prievozská 2, IČO: 35 724 803, zastúpenému Remedium Legal s.r.o., Bratislava, Prievozská 2, IČO: 53 255 739, 2/ AUKČNÁ SPOLOČNOSŤ s.r.o., Bratislava, Kopčianska 10, IČO: 46 141 341, zastúpenému Advokátska kancelária - Marek Piršel s.r.o., Bratislava, Kopčianska 10, IČO: 47 255 498 a 3/ T. U., Y., W. N. XXXX/X, zastúpenému advokátom JUDr. Radoslavom Sotákom, Michalovce, Námestie slobody 7, o určenie neplatnosti dobrovoľnej dražby, vedenom na Okresnom súde Michalovce sp. zn. 7Csp/34/2020, o dovolaní žalobcov proti rozsudku Krajského súdu Košice z 26. mája 2022 sp. zn. 2CoCsp/3/2022, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaní 1/, 2/ a 3/ majú nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Michalovce (ďalej aj „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) žalobu žalobcov, ktorou sa domáhali určenia neplatnosti dobrovoľnej dražby, zamietol a žalovaným 1/, 2/ a 3/ proti priznal voči žalobcom 1/, 2/ a 2/ nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

1.1. Súd prvej inštancie vzhľadom na vznesenú námietku nedostatku vecnej legitímácie podľa § 21 ods. 4 zákona č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách zo strany žalovaného 1/, ako prvé zdôraznil, že v predmetnom spore na strane žalovaných vystupuje nútené spoločenstvo podľa § 78 ods. 1 CSP, ktoré je zároveň podľa § 77 ods. 1 CSP spoločenstvom nerozlučným. Z obsahu spisu je pritom zrejmé, že účastníkom dobrovoľnej dražby, ktorej neplatnosti sa žalobcovia 1/ až 3/ domáhajú bola aj Q. V., ako podielová spoluvlastníčka vydraženej nehnuteľnosti, ktorej práv a povinností sa spor tiež dotýka, čím potom musela rovnako vystupovať ako strana sporu, či už ako žalobkyňa alebo žalovaná. Z povahy konania o určenie neplatnosti dobrovoľnej dražby vyplýva, že rozsudok sa musí vzťahovať na všetkých účastníkov právneho vzťahu, o ktorý v konaní ide (§ 78 ods. 1 CSP a § 77 ods. 1 CSP), preto stranami sporu musia byť všetci jeho účastníci. Žalobcovia neoznačili za stranu sporu aj Q. V. a keďže dražba

nemôže byť určená za neplatnú len k niektorým jej účastníkom, v konaní nedošlo k naplneniu núteného nerozlučného spoločenstva strán sporu a tým nastal nedostatok vecnej legitímácie v spore, preto súd žalobu žalobcov, aj s poukazom na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/51/2009 zamietol. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP a úspešným žalovaným 1/ až 3/ priznal nárok na náhradu trov konania voči žalobcom 1/ až 3/ v plnom rozsahu.

2. Krajský súd v Košiciach na odvolanie všetkých žalobcov rozsudkom napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žalovaným 1/, 2/ a 3/ priznal náhradu trov odvolacieho konania proti žalobcom 1/ až 3/ v plnom rozsahu.

2.1. V odôvodnení rozhodnutia zdôraznil, že v prejednávanej veci súd prvej inštancie vychádzal zo správneho záveru, že v konaní o určenie neplatnosti dobrovoľnej dražby ide v prípade viacerých žalobcov, či žalovaných o ich nerozlučné a nútené spoločenstvo v zmysle § 78 CSP. Ak súd zistí, že nie je splnená podmienka účasti všetkých subjektov právneho vzťahu, žalobu zamietne, ide o nedostatok vecnej legitímácie vyplývajúcej z hmotného práva (konkrétne z § 21 ods. 4 zákona č. 527/2002 Z. z.). Odvolateľmi prezentovaný výklad § 21 ods. 2 zákona č. 527/2002 Z. z., v zmysle ktorého žalobcom v konaní o určenie neplatnosti dražby môže byť ktorákoľvek z osôb uvedených v § 21 ods. 4 zákona č. 527/2002 Z. z., nepovažoval odvolací súd za správny. Ustanovenie § 21 ods. 4 určuje povinný okruh osôb, ktoré sa musia zúčastniť konania o určenie neplatnosti dobrovoľnej dražby, nie okruh možných žalobcov daného súdneho konania. O neplatnosti dražby môže rozhodnúť len súd a táto neplatnosť má účinky len vo vzťahu k zúčastneným osobám, ktoré vymedzuje zákon o dobrovoľných dražbách ako uzavretý okruh dotknutých osôb. Úspech v spore vyžaduje účasť všetkých, v zákone vymedzených osôb. Ak potom žalobcovia neoznačili v spore ako ďalší subjekt (stranu sporu) aj ďalšiu osobu (Q. V. - podielovú spoluvlastníčku dražej nehnuteľnosti), ktorej práva a povinnosti boli spornou dražbou dotknuté, ktorá osoba tvorí nerozlučné spoločenstvo s ostatnými, buď na strane žalobcov alebo na strane žalovaných, v konaní došlo k nedostatku vecnej legitímácie sporových strán.

2.2. Dôvodnosť odvolania podľa odvolacieho súdu nemohla prívodiť ani argumentácia žalobcov, že Q. V. ako bývalá manželka žalobcu 1/ sa nezúčastnila konania, pretože predmetná nehnuteľnosť nie je jej obydliím a v tejto súvislosti ani snaha odvolateľov napraviť tento nedostatok vecnej legitímácie až v odvolacom konaní, navyše len predložením splnomocnenia na zastupovanie Q. V. v spore občianskym združením - Centrum správnej pomoci Michalovce, ktoré občianske združenie v spore zastupovalo aj žalobcov. Bráni tomu práve § 378 ods. 2 CSP, podľa ktorého sa na odvolacie konanie nepoužije ustanovenie o pristúpení subjektov. Námieta nedostatku procesnej legitímácie v spore pritom bola žalovanými uplatnená už počas konania na súde prvej inštancie, kedy žalobcom nič nebránilo tento nedostatok kvalifikovane odstrániť. Žalobcovia 1/ až 3/ žiaden návrh na pristúpenie ďalšieho subjektu - Q. V. do konania podľa § 79 CSP, o ktorom by bol mohol rozhodnúť súd prvej inštancie, nepodali. Neobstojí, aby sa pôvodná spoluvlastníčka vydraženej nehnuteľnosti Q. V. „v rámci dobrých mravov“ vlastným rozhodnutím sama dodatočne pridala (v odvolacom konaní) k žalobcom.

2.3. Podľa odvolacieho súdu, vzhľadom na zamietnutie žaloby pre nedostatok vecnej legitímácie už nebolo potrebné, aby sa súd prvej inštancie zaoberal namietanými dôvodmi neplatnosti dražby, pretože by to na prijatom závere o zamietnutí žaloby z dôvodu nedostatku vecnej legitímácie nemohlo nič zmeniť.

2.4. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP tak, že v odvolacom konaní úspešným žalovaným 1/ až 3/ priznal náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu proti neúspešným žalobcom 1/ až 3/.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podali všetci žalobcovia dovolanie (ďalej aj „dovolatelia“). Prípustnosť dovolania odôvodnili ustanovením § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. a/ CSP.

3.1. V dovolaní zdôraznili, že sú jednoduchí ľudia, laici, ktorí neboli v čase podania žalobného návrhu a ani v konaní pred súdom kvalifikovane právne zastúpení. Na ich obranu do konania vstúpilo združenie, avšak ide o akýsi spolok ľudí právne nevzdelaných, čo vyplýva už zo samotného plnomocnenstva. Súd prvej inštancie tak mal žalobcov vyzvať na odstránenie nedostatku a na zabezpečenie si kvalifikovaného právneho zastúpenia. Zvlášť keď bolo zrejmé, že ich nezastupuje nik právne vzdelaný a so skúsenosťami v danej právnej oblasti. Obsahom poučovacej povinnosti súdu je poučenie o procesných právach a povinnostiach. Súd je povinný ich poučiť najmä o tom, aké práva im priznávajú a aké povinnosti im

ukladajú procesné predpisy, ako je potrebné nimi zamýšľané procesné úkony vykonať, aby sledovali procesné účinky, prípadne ako je potrebné odstrániť vady už vykonaných procesných úkonov, aké právne následky sú spojené s prevedenými procesnými úkonmi a ako je potrebné splniť procesnú povinnosť zo zákona alebo z rozhodnutia súdu. Ochrana spotrebiteľa, v postavení ktorých v danom spore sú, je podľa CSP pretavená do širokej poučovacej povinnosti súdu podľa § 292 CSP. Poukázali pritom na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/345/2012, 6Cdo/5/2012, ako aj na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 675/2016 a tiež rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 22Cdo/422/2009.

3.2. Dovolatelia navrhli, aby dovolací súd napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu spolu s rozsudkom súdu prvej inštancie zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

3.3. Žalobcovia zároveň požiadali o odklad vykonateľnosti oboch rozsudkov nižších súdov do rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky o podanom dovolaní.

4. Žalovaní vo svojich vyjadreniach k dovolaniu vyjadrili presvedčenie o neprípustnosti dovolania žalobcov, ktoré navrhli odmietnuť.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala strana sporu v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania a bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) v rámci dovolacieho prieskumu dospel k záveru, že dovolanie nie je prípustné.

6. Najvyšší súd, vychádzajúc aj z absencie argumentácie žalobcov k žadanému odkladu vykonateľnosti napadnutého rozsudku odvolacieho súdu, nezistil splnenie predpokladov pre odloženie vykonateľnosti resp. právoplatnosti napadnutého rozhodnutia v zmysle § 444 ods. 1 a 2 CSP; v súlade s ustálenou praxou tohto súdu o tom nevydal samostatné rozhodnutie (toto sa vydáva iba v prípade vyhovenia návrhu, pozn.).

7. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých civilný súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (napr. rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 4/2011).

8. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

9. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP. Podľa § 420 písm. f) CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

11. Podľa § 440 CSP dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný tak, ako sú obsahovo vymedzené v podanom dovolaní.

12. Podstata práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky a ich spravodlivé rozhodnutie (sp. zn. I. ÚS 26/94).

13. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov v tom - ktorom konkrétnom konaní, pričom miera tohto porušenia znamená porušenie práva na spravodlivý proces; jeho súčasťou je aj náležité odôvodnenie rozhodnutia (sp. zn. II. ÚS 559/2018, III. ÚS 47/2019, sp. zn. 4Cdo/140/2019 alebo sp. zn. 4Cdo/120/2019).

14. Pod nesprávnym procesným postupom súdu treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa znemožnila strane realizácia tých procesných práv, ktoré majú slúžiť na ochranu a obranu jeho práv a záujmov v tom - ktorom konkrétnom konaní, pričom miera tohto porušenia znamená porušenie práva na spravodlivý proces.

15. V dovolaní žalobcovia prostredníctvom dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) a § 421 písm. a) CSP, namietali porušenie poučovacej povinnosti prvoinštančným súdom, konkrétne povinnosti poučiť ich ako slabšiu stranu (spotrebiteľov) v spore so zvýšenou ochranou spotrebiteľa, o potrebe zabezpečiť si kvalifikované právne zastúpenie, odkazujúc pritom na § 292 CSP.

16. Dovolací súd po oboznámení sa s dovolacou argumentáciou žalobcov zdôrazňuje, že z princípu racionálneho, efektívneho a inštančného súdneho konania o dovolaní vyplýva, že dovolateľ musí uplatniť celú argumentáciu, ktorú považuje za významnú, rovnako ako všetky dovolacie návrhy už v odvolacom konaní. Úlohou dovolacieho súdu je potom posúdiť, či tieto argumenty a návrhy odvolací súd riadne preskúmal a či k nim zaujal správny právny záver. Povedané inými slovami, nedávalo by žiaden rozumný zmysel, aby podstatné argumenty a návrhy, ktoré mohol (a mal) dovolateľ uplatniť už v predchádzajúcom odvolacom konaní, predkladal až dovolaciemu súdu. Takto by totiž nastala celkom absurdná situácia, kedy by najvyšší súd preskúmaval rozsudok odvolacieho súdu (teda jeho „zákonnú správnosť a spravodlivosť“), hoci by však tento odvolací súd nemal žiaden dôvod, pre ktorý by sa mohol (a mal) zaoberať určitou argumentáciou, ktorá mu nebola známa (zrejma), pretože ju dovolateľ nepoužil a „vyčkal“ by s ňou až na konanie pred dovolacím súdom. Inak povedané, dovolanie nemôže predstavovať nástroj na obchádzanie (hoci aj neúmyselné) povinnosti vyčerpania riadnych procesných prostriedkov na ochranu subjektívnych práv dovolateľa, a to nielen formálne, ale aj materiálne, dispozične, teda obsahovo vecne (argumentačne); hodnotové obmedzenie prípustnosti opravného prostriedku nepredstavuje odmietnutie spravodlivosti.

17. V danom prípade je nesporné, že žalobcovia dovoláciu námietku absencie poučovacej povinnosti súdu o práve zvoliť si advokáta v rámci ochrany svojich práv v odvolacom konaní neuplatnili. Nakoľko ale jedným zo základných predpokladov práva na spravodlivé súdne konanie a jednou z foriem naplnenia pozitívnych záväzkov vyplývajúcich z práva na právnu pomoc je aj riadne plnenie poučovacej povinnosti zo strany všeobecných súdov, dovolací súd v snahe byť priateľský ku kritériu spravodlivosti, ktorý je osobitne zvýraznený v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd ukladajúc každému všeobecnému súdu povinnosť hľadať také riešenie ním prejednávanej veci, ktoré nebude možné vyhodnotiť ako popierajúce zmysel a účel príslušných zákonných ustanovení, a v danom prípade žalobcovia v priebehu konania pred nižšími súdmi „právne“ zastúpení neboli, a v dovolacom konaní, už zastúpení advokátom namietajú práve absenciu poučenia o možnosti dať sa právne zastúpiť, ktoré poučenie im po dobu celého konania nemalo byť poskytnuté, dovolací súd pristúpil k prejednávaniu

dovolania žalobcov.

18. Zakotvenie poučovacej povinnosti v procesnom kódexe vyplýva z ústavnoprávneho princípu práva na spravodlivý súdny proces so zreteľom na rovnosť zbraní opakovane judikovanú Európskym súdom pre ľudské práva. Cieľom poučovacej povinnosti súdu je to, aby účastník, ktorý si neosvojil procedurálne pravidlá, vedel, aké má v procese práva a povinnosti, aby mohol pred súdom svoje zámery vyjadrovať takým spôsobom, že ním vykonané procesné úkony vyvolajú sledované účinky, a aby mohol splniť svoje procesné povinnosti. Do poučovacej povinnosti patrí taká pomoc, aby účastník mohol zákonom ustanoveným spôsobom vyjadriť, čo v konaní sám chce urobiť (I. ÚS 120/09). Poučovacia povinnosť sa týka najmä tých procesných práv a povinností, ktorých realizácia alebo rešpektovanie má základný význam pre kvalitu zabezpečenia a realizáciu základného práva na súdnu ochranu v civilnom súdnom konaní.

19. Rozsah poučovacej povinnosti v procesnom práve prešiel postupným vývojom, a to smerom k posilňovaniu procesnej zodpovednosti. Vychádzajúc z účelu tohto inštitútu by súd mal poskytovať poučenie náležite konkrétne a vždy o tých procesných právach a povinnostiach, keď je to vzhľadom na stav konania potrebné. Poučovaciu povinnosť je potrebné poskytnúť konkrétne, adresne a až vtedy, pokiaľ jej potreba vyjde v priebehu konania najavo. Rozsah poučovacej povinnosti má byť však primeraný situácii a má zohľadňovať všetky okolnosti prípadu. Nesplnenie poučovacej povinnosti nespôsobuje bez ďalšieho zásah do ústavne zaručeného práva na právnu pomoc, pretože celé súdne konania je potrebné posudzovať vo svojej celistvosti a súd musí prihliadať na to, čo je pre stranu potrebné. Všeobecná poučovacia povinnosť však nie je iba všeobecným princípom, ktorý by sa uplatnil v prípadoch, keď s tým výslovne civilný sporový poriadok počítá, ale je aplikovateľná po celú dobu konania.

20. Podľa § 291 ods. 1 CSP spotrebiteľ sa môže dať v spotrebiteľskom spore zastupovať právnickou osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa. Spotrebiteľ môže mať len jedného takto zvoleného zástupcu.

21. Podľa § 292 CSP súd pri prvom procesnom úkone vo vzťahu k spotrebiteľovi vhodným spôsobom spotrebiteľa poučí o a) možnosti zastúpenia, b) jeho procesných právach a povinnostiach nielen v rozsahu všeobecnej poučovacej povinnosti, ale poučí ho aj o dôkazoch, ktoré je potrebné predložiť, o možnosti podať návrh na neodkladné opatrenie alebo zabezpečovacie opatrenie a o iných možnostiach potrebných na účelné uplatnenie alebo bránenie jeho práv.

22. Ustanovenie § 160 ods. 2 CSP zakotvuje všeobecnú poučovaciu povinnosť, t. j. vždy poučiť stranu o práve zvoliť si advokáta a o jeho práve obrátiť sa na Centrum právnej pomoci. Predmetným ustanovením sa zdôrazňuje význam práva na právnu pomoc poskytovanú buď prostredníctvom advokáta, alebo prostredníctvom Centra právnej pomoci. Poskytovanie právnej pomoci prostredníctvom Centra právnej pomoci je alternatívou k zastúpeniu advokátom pre fyzické osoby, ktoré v dôsledku svojej materiálnej situácie nemôžu využívať právne služby advokáta. Uvedené poučenie by mal poskytovať súd na začiatku konania. Toto poučenie ale nebude súd poskytovať strane, ktorá už je v konaní zastúpená advokátom, právnickou osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, odborovou organizáciou alebo fyzickou osobou, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 160 ods. 3 písm. b) CSP).

23. Hoci sa ustanovenie § 160 ods. 3 písm. b) CSP vzťahuje ku všeobecnej poučovacej povinnosti podľa § 160 ods. 1 a 2 CSP, teleologickým výkladom možno s určitosťou dospieť k záveru, že súd v tomto prípade nemusí poučovať ani podľa § 292 CSP. Tento záver možno najlepšie demonštrovať na situácii, ak je spotrebiteľ zastúpený právnickou osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa. Zastúpenie právnickou osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa prichádza do úvahy len v spotrebiteľských sporoch. Ak by súd v spotrebiteľských sporoch musel poučovať spotrebiteľa podľa § 292 CSP aj v prípade, ak je zastúpený právnickou osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, ustanovenie § 160 ods. 3 písm. b) CSP by nikdy nenašlo

uplatnenie, keďže ustanovenie § 292 by ho vždy vylučovalo. Toto určite zámerom zákonodarcu nebolo, nemožno predsa predpokladať, že zákonodarca úmyselne prijal neaplikovateľné ustanovenie. Nič na tom nemení ani fakt, že dané ustanovenie je z hľadiska systematiky osobitným ustanovením vo vzťahu k všeobecnému ustanoveniu o konaní - porovnaj § 300 CSP. (pozri Civilný sporový poriadok, komentár, autori: Y. U. , Svetlana Ficová , Jana Baricová , Soňa Mesiarkinová , Jana Bajánková , Marek Tomašovič a kol., nakladateľstvo C. H. Beck, 2016, str. 1024) Uvedené závery potvrdzuje aj fakt, že žiadne ustanovenie Civilného sporového poriadku explicitne neukladá súdu povinnosť poučiť spotrebiteľa aj v prípade, keď je tento zastúpený, vrátane zastúpenia právnickou osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa.

24. Pri aplikácii ustanovení Civilného sporového poriadku o poučovacej povinnosti na súdnu vec je potrebné uviesť, že dovolatelia boli počas konania pred súdmi nižších inštancií, zastúpení právnickou osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, o čom svedčí plnomocenstvo nimi udelené dňa 10.6.2021 občianskemu združeniu Centrum správnej pomoci Michalovce. Stalo sa tak v priebehu prvoinštančného konania, po písomnom poučení žalobcov zo dňa 9.9.2020 o sudcovskej koncentrácii konania a procesných právach a povinnostiach strán sporu, vrátane poučenia o práve strany sporu zvoliť si advokáta a o možnosti obrátiť sa na Centrum právnej pomoci, ktoré poučenie bolo žalobcom doručené do vlastných rúk (dňa 28.9.2020 žalobcovi 3/, dňa 1.10.2020 žalobcovi 1/ a dňa 28.9.2020 žalobkyni 2/) v štádiu konania po vykonaní procesných úkonov súdom podľa § 167 CSP (doručenie žaloby a vyjadrení) a nariadení termínu pojednávania (§ 177 a nasl. CSP) na deň 16.6.2021, na ktoré pojednávanie sa za žalobcov dostavil už len nimi zvolený zástupca. Zvolený zástupca žalobcov tiež podal proti rozsudku súdu prvej inštancie odvolanie a zastupoval žalobcov aj pred odvolacím súdom.

25. Z registrácie občianskeho združenia Centrum správnej pomoci Michalovce, Topolianska 2829/174, Michalovce, IČO: 51 169 428 na Ministerstve vnútra Slovenskej republiky pod č. U./X-XXX/XX-XXXXX, konkrétne zo zverejnených stanov združenia, je zrejmé, že cieľom jeho činnosti je aj ochrana spotrebiteľov, ich zastupovanie ako aj chrániť a presadzovať oprávnené záujmy spotrebiteľov, ako aj uplatňovať práva zo zodpovednosti voči osobám, ktoré spôsobili škodu na právach spotrebiteľa. Občianske združenie Centrum správnej pomoci Michalovce sa tak stalo oprávneným subjektom zastupovať spotrebiteľov v spotrebiteľskom spore (§ 291 CSP), a zároveň stať sa spôsobilým zástupcom žalobcov v postavení slabšej strany - spotrebiteľov v danom spore na základe predloženého plnomocenstva podľa § 25 ods. 1 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, so zákonným predpokladom konania prostredníctvom osôb dostatočne spôsobilých poskytnúť žalobcom plnohodnotné procesné zastúpenie. Popritom zostalo v plnej kompetencii samotného združenia posúdiť, či je dostatočne spôsobilé poskytnúť žalobcom kvalifikované zastúpenie a v prípade zistenia, že nie je spôsobilé poskytnúť plnohodnotné zastúpenie malo samo žalobcom odporučiť, aby sa dali zastúpiť advokátom.

26. Vychádzajúc z uvedeného v bode 22. nemožno tiež prehliadnúť, že žalobcovia už v prvotnom štádiu konania - v rámci postupu podľa § 167 CSP, keď súd disponoval procesne „vyčistenou“ žalobou postupom odstraňovania väd podľa § 129 CSP, vedeli o možnosti dať sa v spore zastúpiť advokátom, ako aj o možnosti požiadať Centrum právnej pomoci o pomoc pri zabezpečení si kvalifikovanej právnej pomoci, za zástupcu si ale vybrali, v rámci zákonom povoleného zastúpenia právnickou osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa a to výlučne pre spotrebiteľské spory, občianske združenie Centrum správnej pomoci Michalovce. V danom prípade právo žalobcov na kvalifikované zastúpenie, priznané výlučne len pre spotrebiteľské spory, na ktorý charakter sporu sa žalobcovia osobitne odvolávajú a príslušné procesné poučenie (o možnosti dať sa zastúpiť i advokátom) porušené neboli, práve naopak bolo plne a včas (v úvodnom štádiu prvoinštančného konania) zachované; opačný záver by bol prepiatym formalizmom.

27. Dovolací súd tiež akcentuje, že po zvolení si žalobcami za zástupcu právnickú osobu založenú alebo zriadenú na ochranu spotrebiteľa, ďalšia, prípadne opakovaná poučovacia povinnosť podľa § 160 ods. 2 a § 292 písm. a) CSP, i keď by sa stala podľa stavu konania pre žalobcov potrebná, bola zákonom (§ 160 ods. 3 písm. b) CSP) vylúčená. Nič na tom nemení ani namietaný nedostatok kvalifikácie zvoleného

zástupcu žalobcov (bližšie pozri bod 25 posledná veta) ako aj jeho názov, podľa žalobcov pripomínajúci názov Centra právnej pomoci, ktoré je štátnou rozpočtovou organizáciou zriadenou Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky na základe zákona č. 327/2005 Z. z. o poskytovaní právnej pomoci.

28. Najvyšší súd záverom ešte podčiarkuje, že i pri zdôrazňovaní postavenia žalobcov ako slabšej strany v spore, uvedomujúc si pritom, že ochrana spotrebiteľov je neoddeliteľnou súčasťou súčasného súkromného práva a postavenie spotrebiteľov je potrebné brať vážne, ochranu spotrebiteľov je nutné interpretovať triezvo, neutrálne ako akékoľvek iné právne inštitúty.

29. Z uvedených dôvodov dospel najvyšší súd k záveru, že dovolanie žalobcov nie je podľa § 420 písm. f) CSP prípustné.

30. Žalobca podali dovolanie i podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP tvrdiac, že odvolací súd vec nesprávne právne posúdil.

31. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

32. O tom, či je daná prípustnosť dovolania podľa § 421 CSP, rozhoduje dovolací súd výlučne na základe dôvodov uvedených dovolateľom (porovnaj § 432 CSP). Pokiaľ dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 CSP, má viazanosť odvolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania v tomto prípade závisí od toho, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a náležite doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky a že ide o prípad, na ktorý sa vzťahuje toto ustanovenie.

33. V kontexte vyššie uvedeného, i keď žalobcovia dovolanie formálne odôvodňujú nesprávnosťou právneho posúdenia veci odvolacím súdom v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP, právnu otázku procesného práva zásadného významu - ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil svoje rozhodnutie - nijako neformulujú (bod 3.). Z obsahu ich dovolania možno vyvodiť len namietanie nedostatku poučovacej povinnosti zo strany nižších súdov o práve žalobcov ako slabšej strany (spotrebiteľov) v spore so zvýšenou ochranou spotrebiteľa, o potrebe zabezpečiť si kvalifikované právne zastúpenie, odkazujúc pritom na § 292 CSP, t. j. o ich práve zvoliť si za zástupcu advokáta, a o možnosti obrátiť sa na Centrum právnej pomoci, pričom odvolací súd v napadnutom rozsudku neriešil žiadnu procesnú otázku týkajúcu sa „konkrétne namietaného nedostatku procesného poučenia" (odvolací súd sa len okrajovo vyjadril k otázke poučovania o vecnej legitímácii). Dovolatelia tak vzniesli výlučne námietku vady konania. Námietky dovolateľov smerujúce do chybného poučenia žalobcov teda nezodpovedajú kritériám ustanoveným v § 421 CSP, aj keby sa súd vytýkaných procesných pochybení dopustil.

34. Z vyššie uvedených dôvodov dospel najvyšší súd k záveru, že ani na podklade dovolania žalobcov podľa § 421 ods. 1 CSP nemožno uskutočniť meritórny dovolací prieskum.

35. So zreteľom na uvedené najvyšší súd dovolanie žalobcov, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné, odmietol podľa § 447 písm. c) CSP (dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP) a podľa § 447 písm. f) CSP (dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP).

36. Najvyšší súd rozhodnutie o trovách odvolacieho konania neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

37. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.